

Hanneke Bens (links) is schoolleider op Openbare Basisschool Hartenaas in Grave. **Marieke Jansen - Kellendonk** (rechts) is schoolleider op Openbare Basisschool De Bonckert in Boxmeer. Beide scholen maken deel uit van Invitare, een organisatie voor primair openbaar onderwijs met 9 scholen. Ook **José Martens** (midden) was lange tijd schoolleider bij Invitare. Inmiddels is zij verantwoordelijk voor de kwaliteitszorg binnen de stichting. www.invitare.nl.

“Inclusie betekent niet dat alles maar moet kunnen. Het betekent juist dat we een veilige omgeving creëren, door duidelijke grenzen te stellen”

“In een wereld die steeds verder polariseert, is openbaar onderwijs belangrijker dan ooit”

17 tot en met 21 maart staat in het teken van de Week van de Openbare Scholen. Bedoeld om de kwaliteiten van het openbaar onderwijs, ‘daar waar verhalen samenkomen’, méér onder de aandacht te brengen. En dat is nodig, vinden ook Hanneke Bens, Marieke Jansen - Kellendonk en José Martens van Invitare Openbaar Onderwijs. “Lang niet iedereen weet wat openbaar onderwijs écht inhoudt. Terwijl het belang ervan, in een wereld waar verschillen steeds vaker leiden tot verdeeldheid, alleen maar groter wordt.”

Iedereen doet mee

Het verschil tussen openbare en bijzondere scholen vervaagt. “Het lijkt allemaal gewoon meer op elkaar dan vroeger”, vindt Marieke. “Of moet ik zeggen, alle scholen zijn op openbare scholen gaan lijken?”

Toch is er nog altijd een wezenlijk onderscheid. José: “Dat zit ’m vooral in de manier waarop we naar kinderen kijken, vanuit ons DNA. Een voorbeeld: burgerschapsonderwijs is inmiddels verplicht voor elke school in Nederland. Maar op een openbare school is dit al zó vanzelfsprekend, dat daar geen methode of lespakket voor nodig is. We weten niet beter dan dat we kinderen leren verantwoordelijk te zijn voor zichzelf én de ander. En dat iedereen meedoet, ongeacht geloof, cultuur of achtergrond. Prachtig, toch?”

Openbaar onderwijs is toegankelijk voor alle leerlingen en maakt geen onderscheid op basis van godsdienst of levensbeschouwing.

Mini-maatschappijtjes

Ze vervolgt: “Juist nu de maatschappij zo verhardt en polariseert, is openbaar onderwijs belangrijker dan ooit. Op onze scholen komen kinderen uit alle hoeken van de samenleving samen. En ieders verhaal doet ertoe. Kinderen ontdekken hier wie ze zijn, waar ze voor staan en dat hun stem ertoe doet. Maar ze leren ook: je bent niet alleen op de wereld, die ander hoort er net zo goed bij.”

Hanneke: “Eigenlijk zijn onze scholen mini-maatschappijtjes op zich. Kinderen leren hier het leven, met elkaar. En dan niet als voorbereiding op het ‘echte’ leven, want school is het leven. Dat betekent ook dat er wel eens conflict is, bijvoorbeeld omdat je het niet met elkaar eens bent. Helemaal niet erg, want als je in dialoog blijft brengt je dat vaak →

juist dichter bij elkaar. Als je dan door de school loopt en ziet dat dit ook écht werkt, dan ben je hartstikke trots.”

“Onbekend maakt onbemind”, vult Marieke aan. “Daarom is het zo belangrijk om uit je bubbel te stappen. En elkaar te ontmoeten. Ik durf echt te stellen dat dat begint bij het openbaar onderwijs.”

Het kind en alles wat daarbij hoort

Ook typisch openbaar onderwijs: kijken naar het kind en álles wat bij het kind hoort. Marieke: “Wat je in de klas van het kind ziet, is maar een deel van het verhaal. Je wil ook verbinding maken met wat er ‘aan de binnenkant’ gebeurt. En met wat er verder allemaal nog speelt in hun leventje. Daarom betrekken we ook ouders heel nauw bij alles wat we doen.”

Hanneke: “Alles wat kinderen meemaken, nemen ze mee de school in. Als er buiten school iets gebeurt, zoals een ruzie op een kinderfeestje, dan kunnen we niet zeggen: dit is niet van ons. Want als het impact heeft op het kind, dan moeten we er iets mee.”

Het levert een vaak hechte band op tussen de school en thuis. Marieke: “Ouders voelen zich niet alleen betrokken, maar ook verantwoordelijk voor de school en de gemeenschap die we samen creëren.” Zoals na de kerstviering vorig jaar, toen ouders spontaan besloten de hele school mee op te ruimen. “Toen ik van een ouder een bezem wilde overnemen, en zei dat dit echt niet hoefde, zei ze: ‘Marieke, dit is ook mijn school, hè.’ Dat vond ik zó tof.”

Geen ‘kumbaya’

Toch is openbaar onderwijs niet altijd een vanzelfsprekende keuze. Marieke: “Ouders hebben er soms een wat zweverig

beeld bij. Samen kumbaya zingen in de kring, dat idee. Of ze associëren openbaar onderwijs met de vrije school, terwijl dat toch echt een ander onderwijsconcept is.”

Hanneke: “We maken juist heel duidelijke afspraken over wat we van elkaar verwachten en hoe we met elkaar omgaan. En we begrenzen. Stevig ook, als dat nodig is. Respectloos gedrag bijvoorbeeld, daar zijn we uitgesproken tégen. Inclusie betekent niet dat alles maar moet kunnen. Het betekent juist dat we een veilige omgeving creëren, door duidelijke grenzen te stellen.”

Differentiëren

Een ander vooroordeel: dat het openbaar onderwijs de opvangplek is voor de ‘moeilijke’ kinderen, voor de lastpakken. José: “Het klopt dat als kinderen op een andere school vastlopen, ze hier vaak wél een plek vinden. Wij geven een kind nu eenmaal niet op, dat is geen optie. Ook geloven we niet in lastige kinderen. Gedrag heeft altijd een oorzaak. Daar gaan we naar op zoek want dan kun je er wat mee. Je ziet kinderen hier vaak dan ook helemaal opbloeien.”

Hanneke: “Onze mensen zijn experts in differentiëren. De focus ligt altijd op de persoonlijke groei van ieder kind. Of het nu gaat om extra zorg, sociale ondersteuning of juist het uitdagen van een kind dat meer wil en kan. Elk kind krijgt hier de kans om zich voluit te ontwikkelen, op het eigen niveau.”

Marieke: “In sollicitaties geef ik ook mee dat werken op een openbare school écht wel iets anders van je vraagt, als leerkracht. Je moet stevig in je schoenen staan en pedagogisch ijzersterk zijn. Hier werken stuk voor stuk vakmensen. En juist dát maakt ons onderwijs buitengewoon goed.” ■